

Tisztelt Olvasó!

A De iurisprudencia et iure publico 2008. évi első számának aktualitását a Kárpát-medencei Fiatallitológusok Konferenciájának előadásai adják az egyéb jogági tanulmányok mellett.

A konferenciára 2007. november 30. - december 1. között került sor Szegeden [50 éves az Európai Unió – Többszintű kormányzás az Európai Unióban](#) címmel. (A teljes program itt letölthető.)

A mintegy 150 fős konferenciára főként fiatal társadalomtudósok érkeztek, akik az első napon egy-egy téma kiemelkedő kutatóit, szakembereit hallgathatták meg, és vitathatták meg velük az Európai Unió előtt álló kihívásokat.

Jelen számban az első nap plenáris szekcióiban - a Polgármesteri Hivatal Dísztermében - elhangzott előadások szerkesztett változata olvasható.

A konferencia nyitó szekciója az „Európai integráció: múlt, jelen, jövő” címmel a legátfogóbb uniós kérdésekre kereste a választ. A közösségi intézményi struktúra fejlődése és a döntéshozatali rendszer változásai miként befolyásolták a közösségi és nemzeti érdekek megjelenítésének és kialakításának lehetőségét? A nemzeti szuverenitás miként értelmezhető a XXI. században az európai integráció aspektusából? Ennek keretében tartott előadást a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Alkotmányjogi Tanszékének vezetője, **Trócsányi László** „[Közösségi intézmények és nemzeti érdekek](#)” címmel.

Olyan kérdésekre is választ kerestek ebben a szekcióban, hogy mi jellemezte a magyar politikai vezetés értékelésének nyilvános és rejtett összefüggéseit a Közös Piac korai időszakában. Ezt **Révész Béla**, a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Politológiai Tanszékének tudományos munkatársa a „[A magyar politikai vezetés és a Közös Piac korai időszaka](#)” című előadásában válaszolta meg.

A második szekció a „Regionalizmus, autonómia és kisebbségpolitika” témája köré épült. Itt több előadó egy manapság nagyon aktuális témáról, az Uniós kisebbségvédelmi rendszer kilátásairól osztotta meg véleményét a hallgatósággal. Emellett az euroregionális együttműködések szerepéről is hallhattak a résztvevők, amihez kapcsolódóan **Fejes Zsuzsanna**, a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Politológiai Tanszékének adjunktusa az „[\(Euro\)régiók Európája](#)” című előadásában az európai integrációs folyamat (Nyugat-Európa) határon átnyúló együttműködéseit vette nagytító alá. Ezt követően a magyarországi fejlődési formákat vázolta az előadó, amellyel kapcsolatban leszögezte, hogy Magyarországon 2008. január 1-jétől bevezetésre kerülő schengeni határőrizeti rendszer elnehezítheti az intézményesülés további folyamatát. Ugyanakkor a közös tradíciók, a valamikor összetartozó területen élő nemzeti és etnikai kisebbségek magas száma viszont tartalommal töltheti meg, erősítheti és eredményesebbé teheti az együttműködést.

A konferencia következő szekciója az Unió egyik legnagyobb jövőbeni megoldandó kérdése, a migráció, és az erre adott egyik Európai Uniói válasz, a schengeni vívmány köré szerveződött „Migráció az Unióban és Schengen” címmel.

Az első előadó a Károli Gáspár Református Egyetem címzetes főiskolai tanára, **Sallai János** volt, aki „[Az államhatárok története – schengen történethatár?](#)” című előadásában a Kárpát-medence államhatárainak történetét mutatta be az 1888. április 16-án megkötött Ausztria-Magyarország és Románia között ratifikált szerződéstől egészen a Schengeni Egyezmény aláírásának időpontjáig. Ennek keretében a határok szerepének, jellegének, fogalmi változásainak fontosabb állomásait mutatta be egy-egy jelentősebb, ide kapcsolható történelmi esemény kapcsán.

Ezt a szekciót az Adatvédelmi Biztos Hivatalától, **Egerszegi Béla** adatvédelmi szakértő „[Személyes adataink határokon át: kezelés vagy védelem?](#)” című előadása zárta. Ebben a Schengeni Egyezmény elfogadásához vezető állomások ismertetésétől, a Schengeni Információs Rendszeren (SIS) és az azt ellenőrző nemzeti és nemzetközi struktúra bemutatásán át jutott el az ehhez kapcsolódó hazai jogforrási helyek tartalmának leírásához.

A záró szekcióban, amelynek címe az „Európai parlamenti választások Romániában, Erdély az Unióban”, a bevezető előadást **Fábián György**, a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Politológiai Tanszékének docense „[Európai parlamenti választások](#)” címmel tartotta, ezzel egyfajta keretet adva a szekció témájának. Előadásának középpontjában az európai parlamenti választások szerepe és sajátosságai, a választás „second order” jellege, az euroválasztói magatartás, illetve az európai választói viselkedések közötti eltérések álltak. Ezután következett az akkoriban legaktuálisabb téma vizsgálata, a november 25-i romániai európai parlamenti választások, melynek bonyolultságát, sokrétűségét a háttérben meghúzódó belpolitikai csatározások adták. A témát határon túli, erdélyi szakemberek ismertették, elemezték.

Jelen számunkban a konferencián elhangzott előadásokon túl további három tanulmány is olvasható.

Király Andrea, a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Politológiai Tanszékének PhD hallgatója, írásában – „[Gulliver és Lilliput a XXI. században: Ciprus és Málta európai uniós ügyei](#)” – azt vizsgálja, hogy az Európai Unióhoz 2004-ben csatlakozott közép-kelet-európai államok közül a legtávolabb fekvő, egyben a legkisebb országok, úgymint Ciprus és Málta miként birkóznak meg a tagságból eredő jogaikkal és kötelezettségeikkel. Ennek keretében részletezi, hogy e két állam mely európai ügyeknek szentel kiemelt figyelmet, valamint hogyan valósul meg a kormány és a parlament együttműködése az európai uniós ügyek tekintetében.

Rixer Ádám, a Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Közigazgatási Jogi Tanszékének adjunktusa, az „[Isteni jog és emberi törvény Káin és Ábel történetében](#)” című írása arra vállalkozik, hogy áttekintse a történet igazsággal, törvénnyel és joggal kapcsolatos tanulságait, különös tekintettel Káin tetteire, annak következményeire és az Isten által tanúsított magatartásra. Ehhez a Szerző – a Biblia-kutatás eredményei mellett – segítségül hívja a hatályos büntetőjogot és a jogtudomány egynémely elméleti konstrukcióját, ilyen módon is megmérve az elkövetőt és a kifejtett magatartást. Utóbbi kísérlet eredménye megmutatja az isteni jog és az emberi törvény (értve ez alatt elsősorban a hatályos büntető anyagi és eljárásjogot) közötti szakadékot is.

Mezei Péter egyetemi tanársegéd és **Regina Henning LL.M.**, idegennyelvi lektor, a Szegedi Tudományegyetem, Állam- és Jogtudományi Kar, Összehasonlító Jogi Intézetének munkatársa írását – „[A bizalmi kérdés a magyar és a német alkotmányjogban](#)” – a 2006 szeptemberében, röviddel az önkormányzati választások előtt sajtó kézre került Gyurcsány Ferencnek az „öszödi beszéde” ihlette, mely az egész országban a kormányfő lemondását követelő demonstrációkhoz vezetett. Habár a kormányfő ettől elzárkózott, 2006. október 6-án bizalmi szavazást kezdeményezett magával szemben, melyet 207-165 szavazati arány mellett megnyert, s így továbbra is hivatalban maradhatott. Le kellett volna mondania a miniszterelnöknek? Lett volna esélye az ellenzéknek eltávolítani a kormányfőt? Tulajdonképpen milyen lehetőség kínálkozik a végrehajtó hatalom kontrolljára? E kérdések adták az alapot ahhoz, hogy a Szerzők megvizsgálják a kormányzat parlamentáris kontrolljának rendszerét, azon belül kifejezetten a bizalmi kérdést.

Lapunk következő számában – amely várhatóan 2008. április 7-én jelenik meg – a Kárpát-medencei Fiatal Politológusok Konferenciája második napján (2007. december 1.) elhangzott előadásait közöljük szerkesztett változatban.

Paczolay Péter
főszerkesztő